Ambachten

LAB

presenteert

Papierscheppen

Leo Hoegen is eigenaar van De Papierderij in Utrecht. Hij schept papier waarvoor hij de grondstoffen het liefst zelf oogst in de natuur. Elke plant geeft weer andere karakteristieken aan het papier. Hij bleekt zijn papier niet. Zijn papier is daardoor zeer duurzaam. En wellicht vormt dit AmbachtenLab een aanzet tot een nieuwe duurzame, lokaal geoogste, papierproductie, met respect voor de omgeving. In 2013 werd het 'Papierscheppen in Utrecht' bijgeschreven in de Inventaris Immaterieel Erfgoed Nederland.

Sabine Zwikker is beeldhouwer, ontwerper en conceptueel kunstenaar voor de openbare ruimte. Haar oeuvre kenmerkt zich door een sterk filosofische inslag. Haar werken verwijzen naar intrinsieke waarde en de schoonheid van een idee. Door papier te scheppen, schep je letterlijk ruimte voor nieuwe ideeën.

Eeuwenoud geheim

Van het papierscheppen is bekend dat dit circa 100 jaar na Chr. in China is ontstaan. Belangrijke grondstoffen waren hennep, de bast van de moerbeiboom, zijdeafval en vezels van bamboeriet.
Eeuwen lang bewaarden de Chinezen hun geheim. Omstreeks 740 na Chr., tijdens een oorlog tussen het zich uitbreidende Arabische Rijk en het Chinese keizerrijk, namen de Arabieren Chinese papiermakers gevangen. Zo leerden de Arabieren het maken van papier. Het 'Chinese papierschepsel' verdrong al snel het minder stevige papyrus, dat in Egypte was ontwikkeld, en het steviger, maar veel duurdere perkament. Later gebruikten men fijnere materialen dan alleen ruwe plantenvezels, zoals katoenen en linnen lompen.
In de middeleeuwen raakte dit prachtige papier ook in Europa bekend. Kooplieden namen het in hun schepen mee vanuit Arabië naar Spanje en Italië. Later vonden ze het goedkoper om zelf papier te maken en deze kunst verspreidde zich daarna snel over de rest van Europa.

In 1405 stond de eerste papiermolen in de Zuidelijke Nederlanden. Naast machinaal vervaardigd papier bleef men ook nog handgeschept papier maken. Dit papier werd gebruikt voor meer officiële doeleinden. Rond 1920 sloten de laatste afdelingen voor handgeschept papier in de papierfabrieken. 'De Schoolmeester' in Westzaan is de laatste papiermolen ter wereld die op windkracht functioneert. Hier in het Nederlands Openluchtmuseum is nog een Veluwse papiermolen op waterkracht actief.